

sószentgyörgy, Jászapáti, Jászfelsőszentgyörgy, Jászládány, Jásztelek, Pusztamizse és Pusztamonostor.

A jászberényi zsidóellenes kampányban részt vett Péntes Sándor polgármester is. Jászapáti különösen Ernyey Lajos főszolgabíró buzgólkodott; Garami Mihály volt a jászládányi gettó felügyelője.⁹⁸

Őket június 30-án vitték át a monori téglagyárba. Jász-Nagykun-Szolnok megye több más zsidó közösségét, ideértve Jászárokszállást, Jászfényszarut és Jászkisért, szintén oda vitték.⁹⁹

E körzetek zsidóságának összegyűjtését és bevagonizozását azon az értekezleten beszélték meg, amelyet június 28-án a budapesti Vármegyeházán tartottak.¹⁰⁰ Miközben Budapest zsidói megmenekültek a kormányzó július 7-i, a deportálásokat leállító döntésének jóvoltából, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye zsidóinak, ideértve a főváros közelében fekvő városok zsidóságát is, már nem volt ilyen szerencsájük. Osztottak a magyar vidéki zsidóság sorsában, ráadásul sokat közülük már a deportálásokat leállító kormányzói döntés utáni napokban deportáltak.

A Budakalászon, Monoron és a VI. zónában lévő más központokban tömörített 24 128 zsidót – nem tekintve magát Budapestet – nyolc vasúti szerelvényrel deportálták július 6. és 8. között.¹⁰¹ A deportálást egy nappal azután fejezték be, hogy a kormányzó július 7-én elrendelte „a zsidók Németországba való átszállításának” felfüggesztését. A műveletek e szakaszának a VI. zónában való lezárásával Ferenczy jelenthette, hogy május 15. és július 8. között 434 351 zsidót deportáltak 147 vonattal.¹⁰² Nem egészen négy hónappal a német megszállás után az ország – a budapesti zsidók, a maroknyi mentesítést nyert és bujkáló zsidó, valamint a munkaszolgálatot teljesítő zsidók kivételével – zsidómentes, *judenrein* lett.

Hiába állították le hivatalosan a deportálásokat, az SS-nek és magyar cinkosainak továbbra is sikerült kisebb-nagyobb transzportokat kicsempésznie gyakorlatilag mindaddig, amíg Auschwitzban 1944 késő őszen a németek le nem robbanták a gázkamrákat és a krematóriumokat. Ilyen volt az a július 19-i transzport is, amelyben a kormányzói akarat ellenére 1220 zsidót csempészték ki Auschwitzba, majd július 25-én mintegy 1500 zsidót deportáltak a sárvári internálótáborból.¹⁰³

Magyar zsidók Auschwitzban

A Magyarországról deportált zsidók végső úti célja Auschwitz volt, a legnagyobb megsemmisítő központ Európa náci megszállta részében.¹⁰⁴ A tábor SS-vezetője jól felkészült a várhatólag napi 12 000–14 000 magyar zsidó érkezésére. A halálgár tisztviselőinek figyelmét SS-Gruppenführer Richard Glücks, a WVHA Amtsgruppe